

Hållbara bygder – vår framtid

Projektet utgjorde grunden för att ta fram en ny utvecklingsstrategi för bygden.

Projektägare:	Svartådalens Bygdeutveckling ekonomisk förening
Projektledare:	Jan Forsmark
Kommun:	Sala
Dnr:	3
Jnr:	2009 506
Projektid:	2008-09-17 – 2009-09-30

Beviljade stödmedel:	215 000 kr	Använda stödmedel:	214 812 kr

Totalt använda resurser i projektet:	368 549 kr

”Projektet utgjorde grunden för att ta fram en ny utvecklingsstrategi för bygden. Resultatet har lett till ett fortsatt arbete i liknande processer i en rad olika arbetsområden.”

Anitha Barrsäter, Svartådalens Bygdeutveckling

Verksamhet enligt projektplanen

SYFTE/VERKSAMHET

Hållbarhet, ekonomiskt, ekologiskt och socialt. En förstudie för att ta fram plan för genomförandeprojekt hållbara bygder.

Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Anitha Barrsäter, Svartådalens Bygdeutveckling

Första kontakten med Leader

Kom i kontakt med Leader genom den information som gavs inför Leader+ perioden.

Leader som metod

Tycker att tanken med Leader är god och att arbetsmetoden är bra. Menar att en viktig framgångsfaktor är att lyckas med den lokala förankringen för att få med sig kraften underifrån. Tycker att den enkelhet som marknadsfördes inledningsvis dock aldrig har existerat och att det krävs kunskap och ekonomiska resurser för att hantera byråkrati och likviditet. Menar att det tungrodda systemet sänker arbetsglädjen till viss del och skapar motstånd och rädslor för att äga och driva projekt.

Leaders betydelse för projektet

Tror inte att projektet hade blivit av utan Leader.

Genomförande

Tycker att projektet lyckades eftersom flera projekt blev en följd av arbetet. Dnr 44 ”SUNE” (Svartådalens Utsläppsneutrala energi) och Dnr 43 Bis (Bo i Svartå dalen) som sedan i sin tur har lett till fortsatt arbete både enskilt och i projekt.

Innovation

Tycker att projektet blev innovativt, men att sättet att engagera en bygd i utvecklingsarbetet nog inte är unikt. Menar att det fortsatta arbetet har lett till innovation och företagsutveckling i nästa led. Både som ny produkt och nya företag.

Samverkan och nätverkande

Nya nätverk bildades som sedan jobbat vidare i nya uppgifter och med nya projekt. Arbetet har dessutom påskyndat bildandet av ett nationellt nätverk för lokal omställning. Transition Sweden/Ställ om Sverige, är en del av ett internationellt nätverk, som arbetar för hållbara bygder.

Ökad affärsmässighet

Uppger att projektet har bidragit till ökade affärsmässiga tjänster och produkter på sikt. De efterföljande projekten som uppkom genom förstudiearbetet har lett till nya företag, ny produkt, nya evenemang samt förändrat synsätt på en rad frågor inom energi, byggande och besöksnäring.

Långsiktighet

Projektet utgjorde grunden för att ta fram en ny utvecklingsstrategi för bygden. Resultatet har lett till ett fortsatt arbete i liknande processer i en rad olika arbetsområden än idag. En medveten förändring av energianvändning pågår vilket är ett långsiktigt skeende då man inte byter uppvärmning och drivmedel över en natt. Attitydförändringsarbetet som ligger till grund för detta planerades i denna förstudie och är en fortgående process. Ser att de strategier som man tagit fram genom ett väl underbyggt material för utvecklingsarbetet leder till ett målmedvetet arbete mot de mål man satt upp. Man genomför projekt med intressegrupper inom de olika frågorna.

Framtidsutsikter för projektet

Står inför att lämna in en ansökan om friskola för högstadiet. Menar att det är en mycket viktig satsning för att få en hållbar fortsatt utveckling av bygden. Håller på att ta fram en plan för att av den gamla nedlagda högstadieskolans lokaler skapa ett "Bygdens hus" med aktiviteter och verksamheter som gynnar bygdens fortsatta utveckling. Jobbar inom besöksnäringen på att få en hållbar och utvecklingsbar samverkan längs hela Svartådalen.

På sikt hoppas man att ovanstående är verklighet och att man jobbar för fullt med att få ett äldreboende för mellanboende i bygden. Förhoppningen är också att en produktion av den nya gengastekniken börjar ta form och att man har en fortsatt bra utveckling av besöksnäringen i bygden. Sammantaget hoppas man att detta har lett till ökad inflyttning, vilket man menar är grunden för att skapa en långsiktigt hållbar utveckling.

Spridning

Tror att vetskapen om detta specifika projekt har sjunkit undan eftersom det är ett antal år sedan, men uppger att ständig information ges om de arbeten som pågår. Varje gång man berättar om sitt strategiarbete nämns ursprunget till den nu gällande. Själva projektet har blivit del i en skrift med en nationell sammanställning om Hållbara Bygder, som "Hela Sverige ska Leva" ansvarade för. Projektet har också funnits med i artiklar i lokala tidningar där man skickat in någon "blänkare". Alla slutrapporter ligger på hemsidan www.svartadalen.nu. Information om arbetet sprids via nyhetsbrev och genom föredrag. Har även fått fortsatt spridning genom att projektledare övergick till "Hela Sverige ska Leva" och det fortsatta omställningsarbetet.

Attitydförändring

Upplever att framförallt attityden till energifrågor har förändrats och att intresset har ökat.

Försörjningsmöjligheter

Uppger att projektet i sin förlängning har bidragit till försörjningsmöjligheter eftersom de efterföljande projekten lett till nya företag och nya upplevelser.

Koppling till andra projekt

Projektet kan kopplas ihop med flera av de egna kommande projekten eftersom detta var en förstudie samt även med projekt inom "Hela Sverige ska leva".

Leaderprojekt

Har drivit och driver projekt efter detta men upplever att det är tufft framförallt med de enormt långa handläggningstiderna som skapar svårigheter med likviditeten bland annat.

Övrigt

Tycker att ökat nätverkande borde vara krav där fler projekt verkar inom samma eller närliggande område för att se om man kan dra nytta av varandras arbete och mer effektivt kunna utnyttja resurserna.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Antal deltagande i kompetensutveckling	100
Antal nya dagbesök	132
Antal nya nätverk	3

Nya eller förstärkta varumärken:

Transition Sweden/Ställ om Sverige. "Svartådalen" förstärkt i sammanhang om hållbar utveckling.

Efterlämnade fysiska resurser:

Underlag som togs fram i förstudien utgjorde grunden för fortsatta ansökningar. Resultat från enkät som lämnats ut till 400 hushåll i Svartådalen.

Uppnådda mål, kvalitativa

Samarbetsklimat:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Hela förstudiearbetet byggde på samarbete. I de efterföljande projekten tog man till vara och utvecklade den samverkan som påbörjats under förstudien.
Framtidstro:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Tron på att kunna förändra har förbättrats när människor arbetat med konkreta frågor. Det har påvisat problemen men också skapat grund för att finna lösningar på dem.
Miljöanpassning/ Ekologiskt fotavtryck:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Förstudien har lagt grunden till efterföljande projekt med direkt syfte att förminska vårt ekologiska fotavtryck.